

Politica Externa

Editia de Miercuri, 19 Martie 2008

Cinci ani de la interventia americana in Irak

Razboiul din Irak, lansat de SUA in urma cu cinci ani, a pus capat unei dictaturi brutale si l-a eliminat pe Saddam Hussein, dar promisiunile de stabilitate si prosperitate facute irakienilor au ramas in mare parte neindeplinite. Daca violentele s-au diminuat in ultimele luni, in special la Bagdad, capitala irakiana este in continuare teatrul unor atentate singeroase in care oamenii mor cu zecile. Armata americana, care a pierdut aproape 4.000 de militari de la inceputul interventiei, la 20 martie 2003, este aproape zilnic vizata de atacuri, iar unitatile americane sint implicate de mai multe luni in operatiuni in nordul tarii, unde isi concentreaza eforturile gruparile afiliate al-Qaida. Acalmia relativa din celelalte regiuni este pusa pe seama suplimentarii contingentului american incepind din februarie 2007, dar si a unei strategii de mobilizare, uneori mijlocita financiar, a gruparilor de fosti insurgenti sunniti. O alta cauza este armistiitul unilateral al principalei militii siite, Armata Mehdi, a liderului radical Moqtada al-Sadr. Aceasta scadere a violentelor este insa fragila, iar numarul civililor irakieni ucisi, evaluat la cel putin 80.000 in ultimii cinci ani, a reinceput sa creasca in 2008.

O economie in degradingolada

In alte domenii, progresele se lasa, in general, asteptate. Relansarea economiei, principala grija a irakienilor dupa cea a securitatii, este in dificultate, iar nivelul somajului se stabileste intre 25% si 50% din populatia activa, la o populatie de circa 25 de milioane de locuitori. Productia de petrol, principala resursa a tarii, face obiectul unor estimari divergente. Potrivit autoritatilor irakiene, productia a depasit nivelul de dinainte de razboi, situindu-se la 2,9 milioane de barili pe zi, dar analistii din sector o estimeaza la circa 2,2 milioane de barili pe zi. Serviciile de genul furnizarii de apa si electricitate nu au fost restabilite si cartiere intregi din Bagdad sint complet private de curent electric. Pe de alta parte, apelurile Guvernului pentru revenirea in tara a refugiatilor, pentru ca acestia sa participe la reconstructia tarii, au ecouri slabe. Mai putin de 50.000 de refugiatii s-au intors din Iordania si Siria, unde au ales sa se exileze peste doua milioane de irakieni.

Un parlament paralizat de conflicte

Parlamentul dominat de o alianta de siiti si kurzi a avut nevoie de luni de zile pentru a adopta legi considerate vitale, precum bugetul pe 2008 si a fost paralizat de conflictele dintre partidele politice formate pe criterii comunitare. Guvernul premierului Nuri al-Maliki, de confesiune siita, este amputat. Jumatate din ministri sint demisionari. Guvernul este acuzat, inclusiv in interiorul comunitatii siite, ca

servește ca vector de influență unui cerc restrâns de privilegiați. În 2007, un raport al ambasadei americane la Bagdad vorbea despre o largă raspândire a corupției în toate ministerele și pune la îndoială dorința reală a Guvernului irakian de a-i pune capăt. Constatarea americană a sunat ca un semnal de alarmă pentru administrația Bush, a cărei politică în Irak beneficiază de tot mai puțin sprijin în SUA. Aventura începută în martie 2003 a costat, pe lângă pierderile umane, aproape 500 de miliarde de dolari, ceea ce înseamnă că războiul din Irak este cel mai scump din istorie. Conflictul a erodat de asemenea credibilitatea SUA în Orientul Mijlociu, permițând Iranului să își sporească influența și alimentând o creștere vertiginoasă a prețului petrolului, ale cărei consecințe se resimt încă asupra economiei mondiale.

Pierderi umane și materiale masive

Dar, cel mai îngrijorător aspect de la invazia din 20 martie 2003 îl constituie faptul că forța multinațională condusă de SUA a pierdut aproape 4.300 de militari în Irak, dintre care majoritatea americani. Potrivit unor calcule ale site-ului Irak Body Count, cel puțin 81.639 de civili irakieni au fost uciși în aceeași perioadă. Forțele de securitate irakiene au suferit și ele pierderi grele, din moment ce, potrivit autorităților cel puțin 12.000 de polițiști au murit de la răsturnarea lui Saddam Hussein. În Irak au murit 3.987 de soldați și membri ai personalului auxiliar american, 175 de militari britanici, 32 de militari italieni, 18 militari ucraineni, 22 de militari polonezi, 13 soldați bulgari, 11 militari spanioli, opt soldați danezi, cinci soldați salvadorieni, patru soldați slovaci, trei letoni, doi romani, doi estoni, doi thailandezi, doi olandezi, un ceh, un kazah, un australian, un ungar și un sud-coreean.